14/11/2021

Η Νηστεία των Χριστουγέννων και το Σαρανταλείτουργο

/ Επικαιρότητα

Αύριο, 15 Νοεμβρίου, αρχίζει η νηστεία των Χριστουγέννων. Πρόκειται για μια περίοδο έντονης πνευματικής εργασίας και ψυχοσωματικής προετοιμασίας για τον εορτασμό της μεγάλης εορτής της Γεννήσεως του Κυρίου.

Από τις 15 Νοεμβρίου έως τις 17 Δεκεμβρίου (κατ' άλλη παράδοση έως τις 12 Δεκεμβρίου) νηστεύουμε το κρέας, τα γαλακτοκομικά και τα αυγά και τρώμε ψάρι (εκτός βεβαίως Τετάρτης και Παρασκευής, που νηστεύουμε αυστηρά). Μετά τις 17 (η 12) Δεκεμβρίου νηστεύουμε και το ψάρι.

Η νηστεία όμως κατά την υπόδειξη του Κυρίου μας έχει νόημα, όταν συνδυάζεται με προσευχή και ελεημοσύνη. Για το λόγο αυτό, η Εκκλησία με την έναρξη της νηστείας μας προσκαλεί σε εντονότερη λειτουργική ζωή και αγαθοεργία.

Έτσι, η εκκλησιαστική παράδοση προβλέπει για την περίοδο αυτή την καθημερινή -αν οι συνθήκες το επιτρέπουν- τέλεση της θείας λειτουργίας, την τέλεση δηλαδή σαρανταλείτουργου.

Η τέλεση του σαρανταλείτουργου αποτελεί πολύ μεγάλη ευλογία. Είναι μια θαυμάσια ευκαιρία για βίωση της μυστηριακής και λατρευτικής ζωής, για επαφή με τον πλούτο της υμνολογίας και της ακροάσεως των θείων Γραφών, για συχνότερη θεία κοινωνία, για συχνότερη συγκρότηση της εκκλησιαστικής κοινότητας.

Ο άγιος Ιγνάτιος ο Θεοφόρος μας λέει:

«Σπουδάζετε πυκνότερον συνέρχεσθαι εἰς εὐχαριστίαν θεοῦ καὶ εἰς δόξαν. Ὅταν γὰρ πυκνῶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ γίνεσθε, καθαιροῦνται οἱ δυνάμεις τοῦ σατανᾶ καὶ λύεται ὁ ὄλεθρος αὐτοῦ», δηλαδὴ «Προσπαθεῖστε μὲ σπουδὴ νὰ ἔρχεσθε ὅλοι μαζί στὴ Σύναξη τῆς Θείας Εὐχαριστίας (Θεία Λειτουργία), γιὰ νὰ εὐχαριστεῖτε τὸν Θεὸ καὶ νὰ Τὸν δοξολογεῖτε. Διότι ὅταν συχνά ἔρχεσθε στὴ Σύναξη τῆς Θείας Εὐχαριστίας (Θεία Λειτουργία), συντρίβονται οι δυνάμεις του σατανᾶ καί λύεται κάθε ὀλέθρια ἐνέργεια του».

Η δύναμη της Θείας Λειτουργίας δεν είναι μαγική. Είναι η δύναμη της αγάπης και της ενότητας εν Χριστώ. Η Θεία Λειτουργία μας μαθαίνει να συγχωρούμε, να αγαπούμε και να είμαστε ενωμένοι με όλους τους ανθρώπους.

Γι’ αυτό άλλωστε προσφέρουμε τα Δώρα μας στο Θεό, τον Άρτο και τον Οίνο, προσευχόμενοι για ζώντες και κεκοιμημένους αδελφούς μας. **Η μνημόνευση των ονομάτων των ζώντων και κεκοιμημένων προσώπων (ανάγνωση των «Διπτύχων») είναι έργο πολύ σημαντικό και ιερό, που θεσμοθετήθηκε από τους αγίους Αποστόλους και επιτελείται αδιάλειπτα μέσα στους αιώνες**.

Το Ιερό Σαρανταλείτουργο

Το Ιερό Σαρανταλείτουργο, κατά την διάρκεια της νηστείας των Χριστουγέννων, υπέρ υγείας ζώντων και υπέρ αναπαύσεως των κεκοιμημένων αδελφών μας.

Στο υπέροχο βιβλίο «Ιωάννης της Κροστάνδης», (έκδ. Ιεράς Μονής Παρακλήτου),

διαβάζουμε: «Στην Θεία Λειτουργία τελείται το μυστήριο τής αγάπης. Και ή αγάπη στην ουσία της είναι μεταδοτική. Ή αγάπη, ιδιαίτερα ή θεία, σπεύδει να σκορπίσει το φώς της, την χαρά της όλους... Και συμπληρώνει: ώ αγάπη τελειότατη! ώ αγάπη, πού τα πάντα αγκαλιάζεις! Ώ αγάπη ισχυρότατη! Τί να προσφέρουμε σαν ευγνωμοσύνη στον Θεό για την αγάπη Του προς εμάς; Ή αγάπη αυτή βρίσκεται στην θυσία τού Χριστού, πού προσφέρεται για την άπελευθέρωσι όλων από κάθε κακία...».

Και ο μακαριστός π. Παΐσιος, σχετικά με την ανάγκη προσευχής για τούς κεκοιμημένους, έλεγε: «...να αφήνετε μέρος τής προσευχής σας για τούς κεκοιμημένους. Οι πεθαμένοι δεν μπορούν να κάνουν τίποτα (για τούς εαυτούς τους). Οι ζωντανοί μπορούν... Να πηγαίνετε στην εκκλησία λειτουργία, δηλαδή πρόσφορο, και να δίνετε το όνομα τού κεκοιμημένου, να μνημονευθή από τον ιερέα στην προσκομιδή. Επίσης, να κάνετε μνημόσυνα και τρισάγια. Σκέτο το τρισάγιο, χωρίς Θεία Λειτουργία, είναι ελάχιστο.

Το μέγιστο, πού μπορούμε να κάνουμε για κάποιον, είναι το Σαρανταλείτουργο. Καλό θα είναι να συνοδευθή και με ελεημοσύνη. Αν έχεις ένα νεκρό, ό όποιος έχει παρρησία στον Θεό, και τού ανάψεις ένα κερί, αυτός έχει υποχρέωση να προσευχηθεί για σένα στον Θεό.

Αν πάλι, έχεις ένα νεκρό, ό όποιος νομίζεις ότι δεν έχει παρρησία στον Θεό, τότε, όταν τού ανάβεις ένα αγνό κερί, είναι σαν να δίνης ένα αναψυκτικό σε κάποιον πού καίγεται (από δίψα). Οι άγιοι δέχονται ευχαρίστως την προσφορά του κεριού και είναι υποχρεωμένοι να προσευχηθούν γι' αυτόν πού το ανάβει. Ο Θεός ευχαρίστως το δέχεται...». (Μαρτυρίες προσκυνητών, Ζουρνατζόγλου Νικ.)

Για την ωφέλεια από τα Ιερά Σαρανταλείτουργα και τα μνημόσυνα, αξιομνημόνευτο είναι και το περιστατικό πού ακολουθεί από το βιβλίο «Θαύματα και αποκαλύψεις από την Θεία Λειτουργία», (έκδ. Ιεράς Μονής Παρακλήτου).

«Κάποιος άρχοντας από την Νικομήδεια αρρώστησε βαριά και, βλέποντας πώς πλησιάζει στον θάνατο, κάλεσε την γυναίκα του για να τής εκφράσει τις τελευταίες του επιθυμίες: Την περιουσία μου να την μοιράσεις στους φτωχούς και τα ορφανά. Τούς δούλους να τούς ελευθερώσεις. Αλλά στους ιερείς δεν θέλω να δώσεις χρήματα για λειτουργίες. Σ' αυτή του την μεγάλη θλίψη ό ετοιμοθάνατος επικαλέστηκε με πίστη την ευχή τού άββά Ησαΐα, ενός άγιου μοναχού πού ασκήτευε κοντά στην Νικομήδεια, και αμέσως -ώ τού θαύματος!- έγινε καλά. Σηκώθηκε λοιπόν και πασίχαρος έτρεξε στον όσιο. Εκείνος τον καλοδέχτηκε, δοξάζοντας τον Θεό για το μεγάλο θαύμα.

-Θυμάσαι, παιδί μου, τον ρώτησε, ποια ώρα συνήλθες από την αρρώστια;

-Την ώρα πού επικαλέστηκα την ευχή σου, απάντησε εκείνος. Ό όσιος, με τον φωτισμένο του νου, γνώριζε τί είχε λεχθεί στην διάρκεια τής αρρώστιας του και ξαναρώτησε:

-Άφησες, παιδί μου, χρήματα στους ιερείς, να λειτουργούν για την σωτηρία τής ψυχής σου;

-Όχι, γέροντα. Τί θα είχα να ωφεληθώ άν άφηνα κάτι; Δεν θα πήγαινε χαμένο;
-Μην το λες αυτό.

Ο αδελφόθεος Ιάκωβος γράφει: «Ασθενεί τις έν ύμίν; προσκαλεσάσθω τούς πρεσβυτέρους της εκκλησίας, και προσευξάσθωσαν έπ' αυτόν άλείψαντες αυτόν έλαίω έν το ονόματι του Κυρίου και ή ευχή της πίστεως σώσει τον κάμνοντα, και έγερεί αυτόν ό Κύριος· καν αμαρτίας ή πεποιηκώς, άφεθήσεται αύτώ». Να λοιπόν που οι ευχές των ιερέων είναι αποτελεσματικές, για όποιον τις ζητάει με πίστη. Δώσε τώρα κι εσύ ένα ποσό, για λειτουργίες, και θα λάβεις από τον Θεό την πρέπουσα πληροφορία.

Έτσι κι έκανε. Έδωσε χρήματα σ' έναν ιερέα για να του κάνει σαρανταλείτουργο, και γύρισε στον σπίτι του. Όταν συμπληρώθηκαν οι λειτουργίες, μετά από σαράντα μέρες, κι ενώ σηκωνόταν από τον ύπνο, βλέπει ξαφνικά ν' ανοίγουν οι πόρτες του σπιτιού του και να μπαίνουν σαράντα άνδρες έφιπποι, λαμπροί και αγγελόμορφοι, είκοσι από δεξιά και είκοσι από αριστερά. -Κύριοι μου, φώναξε έκπληκτος ό άρχοντας, πώς μπήκατε σε σπίτι ανθρώπου αμαρτωλού;

-Εμείς οι σαράντα, πού βλέπεις, του απάντησαν εκείνοι, αντιπροσωπεύουμε τις λειτουργίες πού έγιναν για σένα στον φιλάνθρωπο Θεό. Μάς έστειλε Εκείνος, για να σε συνοδεύσουμε μέχρι την εκκλησία. Πήγαινε μέσα χαρούμενος, χωρίς δισταγμό. Να, με τα πρεσβυτικά χέρια συμπληρώθηκαν οι σαράντα λειτουργίες, πού έγιναν για να ενωθεί ό Χριστός μαζί σου και να κατοικήσει στην καρδιά σου.

Ύστερα από αυτά, ό άρχοντας μοίρασε την περιουσία του σε ευλαβείς ιερείς, για να γίνουν λειτουργίες «υπέρ αφέσεως των αμαρτιών αυτού», διακηρύσσοντας πώς οι θείες λειτουργίες και οι αγαθοεργίες μπορούν να ανεβάσουν την ψυχή του ανθρώπου από τα καταχθόνια στα επουράνια.

Είναι η μέγιστη και πιο ισχυρή προσευχή καθώς αποτελεί συμμετοχή στην προσευχή και τη θυσία του Χριστού. Ο άγιος Κύριλλος Ιεροσολύμων διδάσκει σχετικά: «Μέγιστη ὠφέλεια πιστεύουμε ὅτι θὰ λάβουν αὐτοί, γιὰ τοὺς ὁποίους

δεόμαστε κατὰ τὴν ἁγία καὶ φοβερὴ θυσία τῆς Θείας Λειτουργίας, ἀκόμα κι ἂν εἶναι ἁμαρτωλοί, ἀφοῦ Χριστὸν ἐσφαγιασμένον ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων προσφέρομεν ἐξιλεούμενοι ὑπὲρ αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν τὸν φιλάνθρωπον Θεόν». Και ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος: «Δὲν νομοθέτησαν τυχαία οἱ Ἀπόστολοι νὰ μνημονεύουμε κατὰ τὰ φρικτὰ μυστήρια (Θεία Λειτουργία) τοὺς κεκοιμημενούς. Γνωρίζουν ὅτι εἶναι πολὺ μεγάλη ἡ ὠφέλεια γι’ αὐτούς».

Η εμπειρία μαρτυρεί για τη δύναμη αυτής της προσευχής, που δεν είναι «ατομική προσευχή» αλλά η προσευχή ολόκληρης της Εκκλησίας.

Πηγή: www.osiaeirini.gr